

ПРИЧИНИ ПРИХОВУВАННЯ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ЇХНІ НАСЛІДКИ

Курепін В.М.

старший викладач

Демченко А.В.

*здобувач першого рівня освіти інженерно-енергетичного факультету
Миколаївський національний аграрний університет*

Страховий захист громадян є одним з важливих напрямків соціальної політики держави, яка спрямована на захист населення від безробіття, підвищення цін, знецінення трудових заощаджень, нещасних випадків та ін. Населення має право на захист, що включає право на їх забезпечення у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та інших випадках, передбачених законодавством. Це право гарантується системою загальнообов'язкового державного страхування, а також бюджетними та іншими джерелами соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для страхових виплат.

Офіційні дані профспілкових організацій показують, що від нещасних випадків на виробництві та травм страждає від 7 000 до 12 000 чоловік на рік. При цьому аналітики впевнені, що реальні цифри набагато більші [1]. Приховування несприятливих ситуацій вигідно для роботодавця – ніяких позапланових перевірок. Для постраждалих вигоди оплати лікарняного листа незначні й часто сприяють приховуванню нещасних випадків. Багато підприємств прагнуть залагодити справу неофіційним шляхом. Є випадки коли під тиском роботодавця потерпілі від нещасних випадків на виробництві ризикують залишитися без належних пільг та інших соціальних гарантій.

Будь-який нещасний випадок, навіть легкий, може згодом призвести до серйозних проблем зі здоров'ям, до інвалідності, а ігнорування

розслідування позбавляє потерпілого права на виплати з Фонду соціального страхування (ФСС) [2]. Найбільш поширені у практиці випадки приховування нещасних випадків і правові помилки постраждалих можна сформулювати за змістом: «Винен сам!», «Травма відбулася не на робочому місці, або поза робочим часом!». Приховавши випадок, роботодавець не тільки обмежує права працівника, а й створює проблеми собі - у вигляді скарг і судових позовів від потерпілого, які зажадають від роботодавця чималих зусиль. Навіть якщо потерпілий підписавши пояснювальну записку і взявши провину за травму на себе, прийняв гроші від роботодавця, він може відстояти свої права, зажадати проведення розслідування в будь-який момент через відсутність терміну давності. Недостовірні записи, підписані працівниками під тиском або в результаті помилки, можна оскаржити. Наприклад, можна звернутися в суд для встановлення факту нещасного випадку на виробництві. Поряд із заявою до суду має сенс звернутися до Державної служби України з питань праці для організації перевірки та розслідування. При розгляді матеріалів справи суді чи Державній служби України з питань праці - незалежно від давності події - до уваги беруться свідчення очевидців, укладення лікарень, поліклінік і швидкої допомоги. Слід мати на увазі, що в практиці мають місце розслідування випадків 10-15-річної давності [1-2]. Це особливо актуально у випадках несприятливих наслідків і затяжного дорогого лікування. Тому домовленість з потерпілим не гарантує, що розслідування не буде в подальшому. Нерідкі випадки, коли потерпілий звертався із заявою про розслідування через багато років після виробничої травми, коли у нього з'являлися ускладнення зі здоров'ям.

Відповідно до Закону України «Про охорону праці», постраждалий від нещасного випадку працівник має повне право отримати належні йому виплати і після звільнення. У таких випадках звертатися за виплатами необхідно безпосередньо до територіальних органів Фонду соціального страхування [3-4]. Якщо роботодавець здійснив спробу залагодити справу неофіційним шляхом та не відправив повідомлення до Державної служби України з питань праці (Держпраці) в надії, що ніхто не дізнається, це може не допомогти. Інформація про всі нещасні випадки швидка допомога направляє в поліцію і Держпраці [4]. Якщо з'ясується, що роботодавець не сповістив державну службу, його чекає штраф і розслідування за участю інспектора Держпраці. Позиція: «Після звільнення - виплат не доб'єшся», - також помилкова. Тому, роботодавцю слід зберігати документи, щоб згодом встановити або довести ступінь провини за допомогою об'єктивних даних.

Але, працівники повинні пам'ятати також зміст статті 14 «Обов'язки працівника щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці», Закону України «Про охорону праці»: «Працівник зобов'язаний: дбати про особисту безпеку і здоров'я, несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог» [3]. У свідомості кожного працюючого необхідно виробити розуміння, що порушення вимог охорони праці – прямий шлях до виробничої травми або професійного захворювання [1].

Отже, людське життя завжди супроводжують різноманітні ризики, непередбачувані події, нещасні випадки, що завдають значної шкоди життю й здоров'ю. Тому нам усім необхідно змінювати ставлення до безпеки праці, як з боку роботодавців, так і з боку працівників. Практика показує, що нещасні випадки все одно виявляються, а роботодавці залучаються до адміністративної відповідальності.

Бібліографічний список:

1. Радіонов М. О. Визначення основних напрямів профілактики травматизму на підприємствах сільського господарства / М. О. Радіонов, Д. Д. Марченко, В. М. Курепін // Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2019. Вип. 1 (101). С. 111-117. - DOI: 10.31521/2313-092X/2019-1(101)-16. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6105> (дата звернення 20.03.2020).
2. Курепін В. Перспективи розвитку сільськогосподарських підприємств в залежності від показників, пов'язаних з умовами праці / В. М. Курепін, І. М. Грушковська // MOTROL. Commission of Motorization and Energetics in Agriculture. 2014. Vol. 16, No 2. С. 153-158. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/1180> (дата звернення 20.03.2020).
3. Про охорону праці : Закон України від 14 жовтня 1992 року № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>.
4. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-п . (дата звернення 20.03.2020).